

oceana. Poleg Anglije so prispevale za utrditve Singapurja Indija, Avstralija in malajske države, da so si osigurale na ta način lastno varnost. V mladi dobi svojega razvoja postaja Singapur drugi Gibraltar Anglije baš v trenutku, ko se je zdelo Japoncem, da so že blizu svojega cilja — zlomiti tilnik angleškemu levu na jugu Azije. Že so si zagotovili Japonci vso južno obalo Kitajske, zasedli so otok Hainan, izkrcali se v francoski Indokini. Iz slednje so ogražali kitajske prevoze preko birmanske ceste in kovali načrte, kako bodo skupno s Siamom delili francosko posest ter končno preko ozkega kraka polotoka Malake prišli za hrbet utrjenemu Singapurju. Toda, ko je bilo veselje v Tokiu največje, je prišel nenaaden preobrat.

Nekaj podatkov o siamskem kraljestvu

Kraljevina Siam leži v zadnji Indiji. Na zahodu meji na angleško Birma, ki je postala važna z zaprtjem in zopetnim odprtjem birmanske ceste na Kitajsko. Na severu meji Siam na Kitajsko, na vzhodu na francosko Indokino, na jugu pa prehaja v polotok Malaka, čigar južni konec je v angleški lasti s trdnjavo Singapur. Obsega 518.000 kvadr. kilometrov ter ima 14.465.000 prebivalcev.

Veliki siamski reki sta Mekong (800 km), ki v zgornjem toku razmejuje Siam od francoske Indokine, in Menam (700 km). Menam se izteka v Siamski zaliv pri glavnem mestu Bangkok, ki ima okrog 1.000.000 prebivalcev. V

Tudi mladina me ljubi!

Rdeča in spokana koža čisto zelo boli. Posebno nežna otroška koža je zelo občutljiva. Zato si otroci tako zelo radi namažejo z NIVEO lice in roke. preden gredo na ulice.

tem mestu delujejo tudi slovenske uršulinkemisijske. Drugo največje siamsko mesto je Ajutia, severno od Bangkoka.

Siam ima od leta 1908. splošno vojaško dolžnost. Država lahko postavi 800.000 izvežanih vojakov. Vojna mornarica je neznatna. V Siamu je 15 letališč in 4 radijske postaje.

Deželo vlada ista kraljevska hiša od leta 1782. do danes, ko kraljuje 15 letni kralj Ananda Mahidol.

V svetovni vojni je stopil Siam leta 1917. na stran Anglije ter Francije.

Siam se imenuje tudi kraljestvo belega slona. Dežela razpolaga z 10.000 vprežnimi sloni.

V Siamu je v predvojni dobi deloval kot inženir g. Ferdo Lupša iz Male Nedelje, ki je objavil mnoge zanimivosti iz siamskih bajnih pokrajin v podlistkih v »Slov. gospodarju« in v »Straži«.

Po Jugoslaviji

Pomembna izjava hrvatskega bana glede skupne obrambe Jugoslavije. Hrvatski ban dr. Subašić je obiskal v minulem tednu hrvatsko Zagorje in Medžimurje. Zelo priščno je bil sprejet v Čakovcu, kjer je podal tole pomembno izjavo: »Hrvati stojimo z našimi življenji in našimi telesi na braniku naše domovine Hrvatske in s tem tudi vse Jugoslavije. V enakem smislu stoji tudi vsa Jugoslavija na meji za obrambo Hrvatske in njene svobode. Zavedajoč se tega, bratje, lahko mirno gledamo v bodočnost. Zajednica Jugoslavija se je ustvarila zato, da jo ohranimo, da bomo vsi jačili obrambo vsega onega, kar imamo in kar še hočemo ustvariti. Kar vam sedaj tu v Čakovcu govorim, naj bo dokaz, da smo zares povezani

v Jugoslaviji. Ta trenutek s tega mesta pošiljam pozdrave našemu vodji dr. Mačku, ki je v Beogradu, in s tem sporočilo našemu Beogradu in bratskemu srbskemu narodu, da istočasno pozdravljamo tudi naše najjužnejše brate, naš Bitolj. Dokler bomo mi mislili na Bitolj, dotlej bo Bitolj vedel, da je tu njegova meja, katero je treba braniti, meja za njega tu, za nas tam.« — Kot prva pomoč po bombah razdejanemu Bitolju je bilo zbranih na Hrvatskem in odposlanih 100.000 din.

Več denarja bomo dobili. Ministrski svet je podpisal uredbo, po kateri se poveča obtok kovancev po 50 din za 300 milijonov din; obtok kovancev po 20 din pa za 200 milijonov din. Uredba z gornjim predpisom je v veljavi od

50 tisoč funtov za žensko glavo! Japonci so razpisali nagrado 50.000 funtov nagrade za tiste, ki se mu posreči prnesti živo ali mrtvo glavo kitajske vohunke miss Yang Hui-ming. Kitajci slave miss Yang kot Francozi Devico Orleansko. Pred vojno je bila voditeljica kitajskega mladinskega gibanja. Ko je izbruhnila vojna med Kitajsko in Japonsko, si je odrezala lase, oblekla moško obleko in tako se ji je posrečilo prodreti v prve sovražne vrste ter prinašati kitajskemu poveljstvu važna sporočila in japonske vojaške skrivnosti. Tisočem kitajskih vojakov je rešila življenje. Zato ni čudno, če Kitajci gledajo na to pogumno dekle, ki ga Japonci še niso mogli dobiti, kot na svetniško junakinjo. Prav tako pa

Junak divjine

Ameriški roman

20

Naglo so se spustili s skale v dolino in hiteli proti zapuščenim hišam. Ustavili so se pri prvi hiši. Marija je čitala napis: »Zlata igralna dvorana.« V trenutku je vzdrhtela. Iz hiše je prihajal neki ropot. Zdelo se ji je, da sliši, kako trde pesti tolčejo po mizi, kako polzijo po mizi igralne karte, kako se človeško telo zvrne na tla — potem grozen krik, bolešno stokanje.

»Ljubi Bog!« je vzkliknila vsa prestrašena. »V hiši je življenje!«

Starec je molče stopil k vratom in jih je naglo odprl. Skozi vrata je privrelo življenje, ki je vladalo v hiši: velika množica podgan.

Samotar je prijel Marijo za roko in jo peljal v dvorano. Tu je bila svojčas točilnica, v kateri so ljudje jedli, popivali, kvartali in se pretepali. Tu je prevrnjena miza, tam polomljen stol in v kotu celo — ostanki klavirja.

Marija se je oprijela Indijančeve roke, ki je dejal nekam žalostno:

»To je bil Smithov hotel.«

Starec je pogledal Indijanca in dodal:

»Da, to je bil hotel bratov Smith. Dobro se jih spominjam. Enega je neki Mehikanec ustrelil. In drugi...«

Starec je žalostno vzdihnil in se vprašal:

»Kaj neki se je zgodilo z drugim?«

Odšli so iz zapuščene hiše. Starec je pozorno gledal okrog in godel polglasno:

»Štirideset let, več ko štirideset let — ne spoznam se več...«

Indijanec pa se je dobro spoznal. Vse je našel: plesno dvorano, banko in druge pomembne prostore.

Od neke hiše je ostala cela samo ena stena. Nad vrati je bil napis: Urad.

Vstopili so. Indijanec je z drhtečimi rokami potegnil iz nekega kota šop papirjev. Teh nihče ni vzel s seboj, ker so prebivalci ko begunci v naglici zapustili mesto. Kaj se je bilo zgodilo? Morda so kakšni lopovi napadli mesto? Ali so bežali pred viharjem? — Kdo bi mogel povedati?...

Iskali so, dokler ni mrak oviral dela. Nazadnje so se nastanili v plesni dvorani. Na zapuščenem ognjišču so zanetili ogenj in Marija je pripravila skromno večerjo.

Po večerji je Marija takoj legla k počitku. Zmučena je bila in kmalu je zaspala. Starec jo je skrbno odel.

Ko se je Marija naslednjega jutra prebudila, je sonce plavalo že visoko.

Bila je sama. Pri vzglavju je našla toplo kavo in kog kruha. Toda jesti ni mogla. Samota jo je vznemirjala,

20. novembra. Do gornjega povečanja obtoka kovancev je prišlo radi tega, ker je kovanega denarja ponekod že zelo primanjkovalo, obenem bo pa državna blagajna pri kovanju denarja deležna okrog 400 milijonov dinarjev dobička.

Nov denar po 25 par. Izšli so novi kovanci po 25 par. Novi kovanci imajo to novost, da imajo v sredi luknjo. Stari kovanci po 25 par bodo počasi prišli iz prometa. Veljavni bodo še pol leta, nakar bodo izgubili plačilno vrednost.

Naš vsakdanji kruh

Marsikoga bo zanimalo, zakaj je letošnje leto dalo tako slabo žetev. Vzrokov je več, ali glavni med njimi bo opisani.

Poljedelec navadno glavni vzrok zvrtača na ostro zimo, kar pa ni vse tako, ker naša žita pozebejo le pri 25—30 stopinjah mraza, kateri pa v zemlji in pod snegom izdaleka ni bil tak. Pri hudem mrazu, kakršen je bil lanski, zemlja zmrzne, posebno gornja plast. Voda, katera se nahaja v zemlji, se spremeni v led. Znano je, da led potrebuje več prostora kot voda ter s tem raztezanjem dvigne malo gornjo plast zemlje. Dvignjena zemlja dvigne tudi bilko s seboj, katera je na nji, ako se ni dobro vkoreninila in prišla za globljo plast zemlje. Če sedaj nastane toplejše vreme, se tla odtalijo, toda korenje dvignjene bilke ostane v zraku, v kolikor je bila bilka dvignjena. Pri ponovnem zmrzovanju se korenje tako poškoduje, da bilka ostane za vedno slaba, ali pa se posuši. Naš kmet na to pravi, da je žito — prešlo.

Če se hoče onemogočiti ta pojav, se mora

zgodaj sejati, da bilka do zime dobi močne in globoke korenine. Če pa se le-to zgodi, je treba, ko se nudi prva priložnost, na vsak način žito na njivi povaljati, da se zemlja spet sesede in korenine spet primejo, čez nekaj časa pa na lahko povlačiti.

Vsaka bilka seveda potrebuje tudi zrak, pa se dogaja — kot lansko zimo — da se bilka pod ledom in debelim snegom zaduši, ter tudi na ta način nastane velika škoda. Dober gospodar bi pač moral paziti na vse vremenske nezgode in skrbeti, da škodo prepreči. Dobro je, trositi po snegu pepel ali Tomaževo žlindro, ker te snovi se hitro ogrejejo, ter v snegu naredijo luknjice, skozi katere prihaja zrak do bilke. Zelo dobro in potrebno pa je, če gremo čez njivo z brano, da se razbije ledena skorja in zmrznjeni sneg razrahlja. V tem primeru se morajo konjem oviti noge s krpami, da se po ledu ne ranijo.

Če se b kje to zimo pokazala za tako delo potreba, naj vsakdo poskusi ravnati se po tem navodilu in uspeh ne bo izostal. F. P.

Novice iz domačih krajev

Prelat dr. Fran Lukman 60 letnik. Dr. Fran Lukman, vseučiliški profesor, prelat in častni kanonik, je obhajal 24. novembra 60 letnico. Rodil se je v Lokah v župniji Sv. Jurij ob Taboru. Gimnazijo je končal v Mariboru. Bogoslovje in modroslovje je študiral v Rimu in je zaključil te nauke z dvojnim doktoratom. Kaplan je bil v Slov. Bistrici, nakar je bil pozvan za profesorja na mariborsko bogoslovje. Z ustanovitvijo ljubljanskega vseučilišča po prevratu je bil imenovan za vseučilišnega profesorja v Ljubljani. Za svoje veliko delovanje kot profesor, urednik znanstvenih mesečnikov, predsednik Prosветne zveze v Ljubljani in kot požrtvovalni sotrudenik raznih drugih kulturnih in narodnobudnih organizacij je bil od kralja odlikovan z redom sv. Save II. razreda in z Jugoslovansko krono II. razreda. Za izredne zasluge na cerkvenem polju je bil od lavantinskega škofa imenovan za častnega kanonika, od papeža pa za hišnega

prelata. Jubilantu čestita »Slov. gospodar« z iskreno željo, da bi dočakal čil, krepak in vsestransko delaven, kot je ob 60 letnici, še razne življenjske jubileje v zdravju!

Svetilka ga je pobila. 52 letni železničar Ivan Kukec je na postaji Ribnica-Brezno v Dravski dolini obešal zvečer signalno svetilko na drog. Žična vrv se je utrgala in težka svetilka je padla Kukcu na pleča, mu močno poškodovala obe rami in ker je radi naglega in močnega udarca klenil, si je poškodoval še nogo. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

Udarec ročnega vozička vzrok smrti. Mlad mesarski mojster Josip Močnik iz Maribora je šel zgodaj zjutraj v klavnico po meso. Pri tem ga je v temi zadel mesarski vajenec z ročnim vozičkom tako močno, da mu je pretrgal črevesje in se je mladi in krepki mesarski mojster zgrudil nezavesten. Prepeljali so ga v bol-

General Antonescu, diktator Romunije, je podpisal v Berlinu pogodbo o pristopu Romunije k zvezi Nemčije, Italije, Japonske in Madžarske

nišnico, kjer je podlegel prehudim notranjim poškodbam.

Poškodbe radi sesutega zidu in drv. Star zid je na stavbišču Vzajemne zavarovalnice ob mariborskem dravskem mostu podsul 28 letnega delavca Kancijana Krušnika. S poškodbami na nogah je bil prepeljan v bolnišnico. — Na 27 letnega Josipa Zgonca se je pa na vojaškem skladišču v Mariboru sesula skladovalnica drv. Dobil je hude notranje poškodbe in se zdravi v bolnišnici.

Egiptovski predsednik Hasan Sabri paša je nena doma umrl med čitanjem prestolnega govora

Bala se je. Bala se je dogodkov, ki so bili pokopani v ta pesek. Bala se je ljudi, ki so vdihavali ta zrak, ki so tu živeli, se ljubili, sovražili, pobijali...

Tekla je iz hiše. Nikogar ni videla. Nobenega glasu ni slišala. Ali sta jo stari samotar in Indijanec zapustila? Ali je sama v tem mrtvem mestu — edino živo bitje med duhovi?

Izza uličnega vogala so se zaslišali koraki. Bližal se je Lavrencij. Bil je ves umazan in prašen. Oči so se mu veselo in ponosno svetlikale. Za njim je stopal Indijanec — z nespremenjenim obrazom ko vedno.

»Marija,« je vzkliknil starec, »ni preteklosti! Ko sem zapustil ljudi in preklel življenje, nisem storil prav. Je pravica! Toda pravica je od Boga in Bog je večni.«

Starec je stopil pred Marijo in v roki je imel strgano usnjato torbico.

»Marija, ali slutiš, ali veš, kaj je to?« je živahno vprašal.

»Ne, oče!« je odkimala deklica.

»To je shramba listin bivšega rotenburškega upravnika! Indijanec je našel občinsko hišo. Samo bruna so ostala, toda midva sva kopala in kopala, dokler nisva našla tega!«

Pri teh besedah je pokazal Mariji rumene, a še precej dobro ohranjene listine.

»To so neizpodbitne priče uradnega delovanja bivšega rotenburškega upravnika. Tu je listina, ki pravi, da je

Abraham Linscott prijavil Rajski dol kot svojo lastnino. Prisegel je, da je zabil obmejne kole, kakor predpisuje zakon. Prisegel je, da je na posestvu postavil hišo in je več tednov stanoval v njej. Vse to sem tudi jaz potrdil kot priča in tu je državni žig. S tem je Abraham Linscott priznan za lastnika Rajskega dola.«

Marija se je zagledala v listine. Za vse je bila nespodobna. Poljubiti je hotela starčeve roke, a tega ni storila. Pokleknila je hotela in se zahvaliti Bogu, a ni se ji zdelo primerno, da bi to storila pred ljudmi. Samo gledala je listino in poskušala čitati, toda solze so ji zameglile pogled, črke so ji plesale pred očmi.

Starec je zložil listino in jo izročil Mariji z besedami: »Skrij to listino, pojdi v Rajski dol in se tam nastani!«

V trenutku, ko je Marija prevzela listino in jo skrila v nedrje, je Indijanec zaklical:

»Uff!«

Marija ga je presenečeno pogledala in je videla s strahom, da je Indijanec z levico dvignil puško in pomeril. Pogledala je v smeri puškine cevi in je zagledala na koncu ulice človeka, ki je stal za podbojem vrat.

Tudi ta je meril. Preden se je Marija zbrala od presenečenja, je že počil strel.

Indijanec se je stresel. V naslednjem trenutku je tudi on sprožil. Ni zadel; krogla se je zarila v drevo. Indijanec je počasi lezel v gube. Še enkrat je pogledal

tudi ni čudno, če so razpisali Japonci tako visoko vsoto na njeno glavo.

Namesto kače je ubil prijatelja. Neki trgovski nameščenec iz Leobna je s svojim prijateljem napravil izlet v okolico. Med potjo sta naletela na modrasa, ki se je sončil. Namesto da bi živali dala mir, sta jo napadla. Tovariš se je spravil nad njo s palico, a namesto da bi zadel kačo, je udaril tovariša po obrazu. Ta se je tako prestrašil, da je padel in treščil z glavo ob skalo. Počila mu je lobanja in vsi poskusili, da bi ga oživili, so bili zaman.

Boljševiki in vatičanski radio. Po poročilih iz Lvova so v raznih mestih zapadne Ukrajine sovjetske oblasti napravile hišne preiskave, pri čemer so v glavnem iskale in plenile radio-